

Əlavə

(İst: Paraq. A14)

Maliyyə hesabatlarına dair müstəqil auditor hesabatının nümunələri

- Nümunə 1: Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsiplərinə uyğun olaraq hazırlanmış listing subyektinin maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı
- Nümunə 2: Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsiplərinə uyğun olaraq hazırlanmış listing subyektinin konsolidə olunmuş (birləşdirilmiş) maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı
- Nümunə 3: Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsiplərinə uyğun olaraq hazırlanmış listing subyektini olmayan müəssisənin maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı (burada müvafiq səlahiyyətli orqanın internet səhifəsində yerləşən materiala istinad edilir)
- Nümunə 4: Ümumi təyinatlı uyğunluq prinsipinə əsasən hazırlanmış listing subyektini olmayan müəssisənin maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı

Nümunə 1 – Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsiplərinə uyğun olaraq hazırlanmış
listing subyektinin maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı

Auditor hesabatı aşağıdakı şərtləri özündə əks etdirir:

- Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsipləri ilə listing subyektinin maliyyə hesabatlarının tam dəstinin auditi. Audit qrup auditi deyil (yəni, 600 sayılı BAS tətbiq edilmir).
- Düzgün təqdimatın əsas prinsiplərinə uyğun olaraq hazırlanmış listing subyektinin maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı.
- Audit tapşırığının şərtlərində rəhbərliyin maliyyə hesabatlarına görə 210 sayılı BAS-da göstərilmiş məsuliyyəti əks etdirilmişdir.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor şərti müsbət (yəni, "müsbət") rəyin müvafiq olmasına dair nəticə çıxarmışdır.
- Auditə dair tətbiq edilən müvafiq etika normaları Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Peşəkar mühasiblərin etika məcəlləsi" ilə yurisdiksiyadakı auditə aid olan etika normalarından ibarətdir, və auditor hər ikisinə müraciət edir.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor nəticə çıxarmışdır ki, 570 sayılı BAS-ın (Yenidən baxılmış) tələblərinə uyğun olaraq müəssisənin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını əhəmiyyətli dərəcədə şübhə altına qoyan hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənlik mövcud deyil.
- Əsas audit məsələləri haqqında 701 sayılı BAS-ın tələblərinə uyğun məlumat verilmişdir.
- Maliyyə hesabatlarına nəzarətə görə məsul şəxslər ilə maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsul şəxslər fərqlidir.
- Maliyyə hesabatlarının auditindən əlavə, auditorun yerli qanuna əsasən tələb edilən digər hesabatvermə məsuliyyəti var.

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

ABC şirkətinin təsisçilərinə [və ya digər müvafiq ünvan sahibinə]

Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat³⁷

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

Rəy

Biz ABC şirkətinin 31 dekabr 20X1-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, məcmu gəlirlər haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 20X1-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir (və ya düzgün və ədalətli təsəvvür yaradır).

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz [yurisdiksiyadakı] maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (IESBA məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Şirkətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu və IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

³⁷ “Digər hüquqi və tənzimləyici tələblərin yerinə yetirilməsinə dair hesabat” adlı ikinci yarımbaşlıq olmadıqda, “Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat” yarımbaşlığı tələb olunmur.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditini baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

[Hər bir əsas audit məsələsinin 701 sayılı BAS-ın tələblərinə uyğun təsvir edilməsi.]

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti³⁸

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına)³⁹ uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Bu BAS-ın 40(b) paragrafında izah edilir ki, aşağıda tünd rənglə işarələnmiş material auditor hesabatına qoşulan Əlavədə ola bilər.

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

40(c) paraqrafında izah edilir ki, qanun, qaydalar və ya milli audit standartları ilə bilavasitə yol verildiyi halda, bu materialı auditor hesabatına daxil etmək əvəzinə, müvafiq səlahiyyətli orqanın auditorun məsuliyyəti göstərilən internet səhifəsinə istinad etmək olar, o şərtlə ki, belə təsvir internet səhifəsinin ünvanında olsun və aşağıda təsvir edilən auditorun məsuliyyətinə zidd olmasın.

³⁸ Auditor hesabatlarının bu nümunələrində “rəhbərlik” və “iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər” terminlərin konkret yurisdiksiyadakı əsas qanunvericilik prinsipləri baxımından uyğun olan digər termin ilə əvəz edilməsi lazım ola bilər.

³⁹ Rəhbərlik müəssisədə işlərin vəziyyəti haqqında düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün məsuliyyət daşdığıda, bu cümlə belə ifadə oluna bilər: “Rəhbərlik düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına uyğun hazırlanmasına və elə görə məsuliyyət daşıyır...”

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), "MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ"

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar şəkkaklıq nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Şirkətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərti ilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün audite aid daxili nəzarəti başa düşürük⁴⁰
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Şirkətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Şirkətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veriririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), "MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ"

bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsini qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

⁴⁰ Auditor maliyyə hesabatlarının auditi ilə birlikdə daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəyin verilməsinə görə məsuliyyət daşdığı hallarda, zəruri olduqda, bu cümləyə dəyişiklik edilir.

Digər hüquqi və tənzimləyici tələblərin yerinə yetirilməsi üzrə hesabat

[Bu bölmənin forması və məzmunu yerli qanun, qayda və ya milli audit standartları ilə təyin edilmiş auditorun digər hesabatvermə məsuliyyətindən asılı olaraq dəyişir. "Digər hesabatvermə məsuliyyəti" başlığı altında "Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat" bölməsinin tərkibindəki "BAS-ların tələblərinə əsasən hesabatvermə məsuliyyəti" hissəsində təqdim edilən mövzular ilə eyni mövzular qeyd edilmədiyi halda, bu bölmədə digər qanun, qayda və ya milli audit standartlarında qeyd edilən məsələlərə ("digər hesabatvermə məsuliyyəti") baxılır. BAS-lara əsasən tələb edilən mövzular ilə eyni mövzular qeyd edilən digər hesabatvermə məsuliyyəti üzrə hesabat birləşdirilə (yəni, müvafiq yarımbaşlıq altında verilən "Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat" bölməsinə daxil edilə) bilər, o şərtlə ki, fərq olduqda, auditor hesabatındakı qısa ifadə forması digər hesabatvermə məsuliyyətini BAS-ların tələblərinə əsasən hesabatvermədən aydın şəkildə fərqləndirsin.

Bu müstəqil auditor hesabatı ilə nəticələnən audit tapşırığı üzrə tərəfdaş [adı].

[Konkret yurisdiksiyadakı tələblərdən asılı olaraq, audit şirkətinin adından, auditorun şəxsən öz adından, və ya hər ikisinin adından imza]

[Auditorun ünvanı]

[Tarix]

Nümunə 2 – Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsiplərinə uyğun olaraq
hazırlanmış listing subyektinin konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına dair
auditor hesabatı

Auditor hesabatının bu nümunəsi üçün aşağıdakı şəraitlərin mövcud olması güman edilir:

- Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsipləri ilə listing subyektinin konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının tam dəstinin auditi. Audit qrup auditidir (yəni, 600 sayılı BAS tətbiq edilir).
- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatları rəhbərlik tərəfindən Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına (ümumi təyinatlı əsas prinsiplər) uyğun olaraq hazırlanmışdır.
- Audit tapşırığının şərtlərində rəhbərliyin konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına görə 210 sayılı BAS-da göstərilmiş məsuliyyəti əks etdirilmişdir.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor şərti müsbət (yəni, “təmiz”) rəyin müvafiq olmasına dair nəticə çıxarmışdır.
- Mühasiblər üçün Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Peşəkar mühasiblərin etika məcəlləsi”nə auditə dair tətbiq edilən bütün müvafiq etika normaları daxildir.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor nəticə çıxarmışdır ki, 570 sayılı BAS-ın (Yenidən baxılmış) tələblərinə uyğun olaraq müəssisənin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını əhəmiyyətli dərəcədə şübhə altına qoyan hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənlik mövcud deyil.
- Əsas audit məsələləri haqqında 701 sayılı BAS-ın tələblərinə uyğun məlumat verilmişdir.
- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına nəzarətə görə məsul şəxslər ilə konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsul şəxslər fərqlidir.
- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditindən əlavə, auditorun yerli qanuna əsasən tələb edilən digər hesabatvermə məsuliyyəti var.

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

ABC şirkətinin təsisçilərinə [və ya digər müvafiq ünvan sahibinə]

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat ⁴¹

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

Rəy

Biz ABC şirkətinin və onun filiallarının (Grup) 31 dekabr 20X1-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətinin konsolidə olunmuş hesabatından, konsolidə olunmuş məcmu gəlirlər hesabatından, konsolidə olunmuş kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə dair konsolidə olunmuş hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, qoşma konsolidə olunmuş maliyyə hesabatları Qrupun 31 dekabr 20X1-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə konsolidə olunmuş maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə olunmuş pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (IFRS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir (*və ya düzgün və ədalətli təsəvvür yaradır*).

⁴¹ “Digər hüquqi və tənzimləyici tələblərin yerinə yetirilməsinə dair hesabat” adlı ikinci yarımbaşlıq olmadıqda, “Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat” yarımbaşlığı tələb olunmur.

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditi üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Peşəkar mühasiblərin etika məcəlləsinin” (IESBA məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Qrupdan asılı deyilik və biz digər etika öhdəliklərimizi IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrün konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditi baxımından və bu konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında bir tam kimi nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrı rəy vermirik.

[Hər bir əsas audit məsələsinin 701 sayılı BAS-ın tələblərinə uyğun təsvir edilməsi.]

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti⁴²

Rəhbərlik konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) 43 uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Qrupun maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə konsolidə olunmuş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Bu BAS-ın 40(b) paragrafında izah edilir ki, aşağıda tünd rənglə işarələnmiş material auditor hesabatına qoşulan Əlavədə ola bilər. 40(c) paragrafında izah edilir ki, qanun, qaydalar və ya milli audit standartları ilə bilavasitə yol verildiyi halda, bu materialı auditor hesabatına daxil etmək əvəzinə, müvafiq səlahiyyətli orqanın auditorun məsuliyyəti göstərilən internet səhifəsinə istinad etmək olar, o şərtlə ki, belə təsvir internet səhifəsinin ünvanında olsun və aşağıda təsvir edilən auditorun məsuliyyətinə zidd olmasın.

⁴² Yaxud konkret yurisdiksiyadakı normativ-hüquqi mühitdə münasib olan digər terminlər.

⁴³ Rəhbərlik müəssisədə işlərin vəziyyəti haqqında düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün məsuliyyət daşdıqda, bu cümlə belə ifadə oluna bilər: “Rəhbərlik düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına uyğun hazırlanmasına və elə görə məsuliyyət daşıyır...”

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar şəkkaklıq nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Qrupun daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.⁴⁴
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Qrupun fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək üçün Qrupdakı müəssisələrin və ya fəaliyyət növlərinə dair yetərinə müvafiq audit sübutlarını əldə edirik. Biz qrup auditinin idarə olunmasına, nəzarət edilməsinə və

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), "MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ"

aparılmasına görə məsuliyyət daşıyıq. Audit rəyimizə görə məsuliyyət yalnız özümüzün üzərində qalır.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veriririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə

biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsini qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

⁴⁴ Auditor maliyyə hesabatlarının auditi ilə birlikdə daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəyin verilməsinə görə məsuliyyət daşdığı hallarda, zəruri olduqda, bu cümləyə dəyişiklik edilir.

Digər hüquqi və tənzimləyici tələblərin yerinə yetirilməsi üzrə hesabat

[Bu bölmənin forması və məzmunu yerli qanun, qayda və ya milli audit standartları ilə təyin edilmiş auditorun digər hesabatvermə məsuliyyətindən asılı olaraq dəyişir. Digər hesabatvermə məsuliyyəti" başlığı altında "Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat" bölməsinin tərkibindəki "BAS-ların tələblərinə əsasən hesabatvermə məsuliyyəti" hissəsində təqdim edilən mövzular ilə eyni mövzular qeyd edilmədiyi halda, bu bölmədə digər qanun, qayda və ya milli audit standartlarında qeyd edilən məsələlərə ("digər hesabatvermə məsuliyyəti") baxılır. BAS-lara əsasən tələb edilən mövzular ilə eyni mövzular qeyd edilən digər hesabatvermə məsuliyyəti üzrə hesabat birləşdirilə (yəni, müvafiq yarımbaşlıq altında verilən "Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat" bölməsinə daxil edilə) bilər, o şərtlə ki, fərq olduqda, auditor hesabatındakı qısa ifadə forması digər hesabatvermə məsuliyyətini BAS-ların tələblərinə əsasən hesabatvermədən aydın şəkildə fərqləndirsin.]

Bu müstəqil auditor hesabatı ilə nəticələnən audit tapşırığı üzrə tərəfdaş [adı].

[Konkret yurisdiksiyadakı tələblərdən asılı olaraq, audit şirkətinin adından, auditorun şəxsən öz adından, və ya hər ikisinin adından imza]

[Auditorun ünvanı]

[Tarix]

Nümunə 3 – Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsiplərinə uyğun olaraq hazırlanmış
listinq subyektı olmayan müəssisənin maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı

Auditor hesabatının bu nümunəsi üçün aşağıdakı şəraitlərin mövcud olması güman edilir:

- Düzgün təqdim edilmənin əsas prinsipləri ilə listinq subyektı olmayan müəssisənin maliyyə hesabatlarının tam dəstinin auditi. Audit qrup auditi deyil (yəni, 600 sayılı BAS tətbiq edilmir).
- Maliyyə hesabatları müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına (ümumi təyinatlı əsas prinsiplər) uyğun olaraq hazırlanmışdır.
- Audit tapşırığının şərtlərində rəhbərliyin maliyyə hesabatlarına görə 210 sayılı BAS-da göstərilmiş məsuliyyəti əks etdirilmişdir.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor şərti müsbət (yəni, "təmiz") rəyin müvafiq olmasına dair nəticə çıxarmışdır.
- Audite dair tətbiq edilən müvafiq etika normaları yurisdiksiyada olanlardır.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor nəticə çıxarmışdır ki, 570 sayılı BAS-ın (Yenidən baxılmış) tələblərinə uyğun olaraq müəssisənin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını əhəmiyyətli dərəcədə şübhə altına qoyan hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənlik mövcud deyil.
- Auditorun tələb olunmur, nə də o, qərara almamışdır ki, əsas audit məsələləri haqqında 701 sayılı BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq məlumat versin.
- Maliyyə hesabatlarına nəzarətə görə məsul şəxslər ilə maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsul şəxslər fərqlidir.
- Yerli qanunlara əsasən auditorun digər hesabatvermə məsuliyyəti yoxdur.
- Auditor müvafiq səlahiyyətli orqanın internet sahifəsində yerləşdirilmiş auditorun məsuliyyətinin təsvirinə istinad etməyi seçir.

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

ABC şirkətinin təsisçilərinə [və ya digər müvafiq ünvan sahibinə]

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

Rəy

Biz ABC şirkətinin 31 dekabr 20X1-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətinin hesabatdan, məcmu gəlirlər hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq..

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 20X1-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir (*və ya düzgün və ədalətli təsəvvür yaradır*).

Rəy üçün əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun olaraq Şirkətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti⁴⁵

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına)⁴⁶ uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir. .

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyətinin əlavə təsviri [*Təşkilatın*] internet sahifəsində: [*internet sahifəyə keçid*] yerləşir. Bu təsvir auditor hesabatının tərkib hissəsidir. .

[*Konkret yurisdiksiyadakı tələblərdən asılı olaraq, audit şirkətinin adından, auditorun şəxsən öz adından, və ya hər ikisinin adından imza*]

[Auditorun ünvanı]

[*Tarix*]

⁴⁵ Yaxud konkret yurisdiksiyadakı normativ-hüquqi mühitdə münasib olan digər terminlər.

⁴⁶ Rəhbərlik müəssisədə işlərin vəziyyəti haqqında düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün məsuliyyət daşdıqda, bu cümlə belə ifadə oluna bilər: “Rəhbərlik düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına uyğun hazırlanmasına və elə görə məsuliyyət daşıyır...”

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

Nümunə 4 – Ümumi təyinatlı uyğunluq prinsipinə uyğun olaraq hazırlanmış listing subyekti olmayan müəssisənin maliyyə hesabatlarına dair auditor hesabatı

Auditor hesabatı aşağıdakı şərtləri özündə əks etdirir:

- Listing subyekti olmayan müəssisənin maliyyə hesabatlarının tam dəstinin qanun və ya qaydalara əsasən tələb edilən auditi. Audit qrup auditi deyil (yəni, 600 sayılı BAS tətbiq edilmir).
- Müəssisənin rəhbərliyi maliyyə hesabatlarını X yurisdiksiyasının Maliyyə hesabatlarının əsas prinsiplərinə (XYZ qanunu) (yəni, düzgün təqdim edilmənin əsas prinsipləri olmayan, ən müxtəlif istifadəçilərin maliyyə məlumatlarına olan ümumi tələbatlarına cavab vermək üçün nəzərdə tutulmuş, qanun və ya qaydaları əhatə edən, maliyyə hesabatlarının əsas prinsiplərinə) uyğun olaraq hazırlamışdır.
- Audit tapşırığının şərtlərində rəhbərliyin maliyyə hesabatlarına görə 210 sayılı BAS-da göstərilmiş məsuliyyəti əks etdirilmişdir.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor şərti müsbət (yəni, “müsbət”) rəyin müvafiq olmasına dair nəticə çıxarmışdır.
- Audite dair tətbiq edilən müvafiq etika normaları yurisdiksiyada olanlardır.
- Əldə edilən audit sübutlarına əsasən auditor nəticə çıxarmışdır ki, 570 sayılı BAS-ın (Yenidən baxılmış) tələblərinə uyğun olaraq müəssisənin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını əhəmiyyətli dərəcədə şübhə altına qoyan hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənlik mövcud deyil.
- Auditordan tələb olunmur, nə də o, qərara almamışdır ki, əsas audit məsələləri haqqında 701 sayılı BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq məlumat versin.
- Maliyyə hesabatlarına nəzarətə görə məsul şəxslər ilə maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsul şəxslər fərqlidir.
- Auditorun yerli qanuna əsasən tələb edilən digər hesabatvermə məsuliyyəti yoxdur.

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

[müvafiq ünvan sahibinə]

Rəy

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), “MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ”

Biz ABC şirkətinin 31 dekabr 20X1-ci il tarixinə olan balans, gəlirlər və zərərlər hesabatından, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, Şirkətin qoşma maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlərdə X yurisdiksiyasının XYZ qanununa uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditimizi Beynəlxalq audit standartlarına (ISA) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz [yurisdiksiyadakı] maliyyə hesabatlarının apardığımız auditə aid olan etik normalara uyğun olaraq Şirkətdən asılı deyilik və biz digər məsuliyyətlərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirməmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti ⁴⁷

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının X yurisdiksiyadakı XYZ qanununa uyğun olaraq hazırlanmasına ⁴⁸ və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır..

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Bu BAS-ın 40(b) paragrafında izah edilir ki, aşağıda tünd rənglə işarələnmiş material auditor hesabatına qoşulan Əlavədə ola bilər. 40(c) paragrafında izah edilir ki, qanun, qaydalar və ya milli audit standartları ilə bilavasitə yol verildiyi halda, bu materialı auditor hesabatına daxil etmək əvəzinə, müvafiq səlahiyyətli orqanın auditorun məsuliyyəti göstərilən internet səhifəsinə istinad etmək olar, o şərtlə ki, belə təsvir internet səhifəsinin ünvanında olsun və aşağıda təsvir edilən auditorun məsuliyyətinə zidd olmasın.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar şəkkaklıq nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), "MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ"

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Şirkətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtiylə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün audite aid daxili nəzarəti başa düşürük ⁴⁹

⁴⁷ Yaxud konkret yurisdiksiyadakı normativ-hüquqi mühitdə münasib olan digər terminlər

⁴⁸ Rəhbərlik müəssisədə işlərin vəziyyəti haqqında düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün məsuliyyət daşdıqda, bu cümlə belə ifadə oluna bilər: "Rəhbərlik düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına uyğun hazırlanmasına və elə görə məsuliyyət daşıyır..."

⁴⁹ Auditor maliyyə hesabatlarının auditi ilə birlikdə daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəyin verilməsinə görə məsuliyyət daşdığı hallarda, zəruri olduqda, bu cümləyə dəyişiklik edilir.

BAS 700 (YENİDƏN BAXILMIŞ), "MALİYYƏ HESABATLARI HAQQINDA RƏYİN
FORMALAŞDIRILMASI VƏ HESABAT VERİLMƏSİ"

- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Şirkətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Şirkətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

[Konkret yurisdiksiyadakı tələblərdən asılı olaraq, audit şirkətinin adından, auditorun şəxsən öz adından, və ya hər ikisinin adından imza]

[Auditorun ünvanı]

[Tarix]

MÜƏLLİFLİK HÜQUQU, ƏMTƏƏ NİŞANI VƏ İCAZƏLƏRƏ DAİR MƏLUMATLAR

Beynəlxalq audit standartları™, Əminliyi təmin edən tapşırıq üzrə beynəlxalq standartlar Təhlil tapşırıqlarına dair beynəlxalq standartlar™, Əlaqəli xidmətlərə dair beynəlxalq standartlar™, Beynəlxalq keyfiyyətə nəzarət standartları™, Beynəlxalq audit praktikası qeydləri İkin sənədlər, məsləhətvermə sənədləri və digər IAASB® nəşrləri Beynəlxalq mühasiblər federasiyası (IFAC®) tərəfindən dərc edilir və onun müəlliflik hüququna daxildir.

IAASB və IFAC diqqətsizlik üzündən və ya başqa səbəbdən baş verməsindən asılı olmayaraq, bu nəşrdəki material əsasında hərəkət edən və ya bu cür hərəkətdən çəkinən istənilən şəxsə dəymiş zərərə görə məsuliyyət daşımır.

IAASB loqosu, “Beynəlxalq audit və əminlik standartları şurası®”, yəni “IAASB”, “Beynəlxalq audit standartı™”, yəni “ISA™”, “Əminliyi təmin edən tapşırıqlara dair beynəlxalq standart”, yəni “ISAE™”, “Təhlil tapşırıqlarına dair beynəlxalq standartlar”, yəni “ISRE™”, “Əlaqəli xidmətlərə dair beynəlxalq standartlar”, “ISRS™”, “Beynəlxalq keyfiyyətə nəzarət standartları”, “ISQC™”, “Beynəlxalq audit praktikası qeydləri”, “IAPN™”, IFAC loqosu, “Beynəlxalq mühasiblər federasiyası®”, yəni “IFAC” Beynəlxalq mühasiblər federasiyasının əmtəə nişanları və ya qeydiyyatla alınmış əmtəə və xidmət nişanlarıdır.

Yanvar 2015-ci il müəlliflik hüququ © Beynəlxalq mühasiblər federasiyasına (IFAC®) məxsusdur. Bütün hüquqlar qorunur. Qanunla nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, bu sənədi yenidən hazırlamaq, saxlamaq və ya ötürmək, yaxud digər oxşar şəkildə istifadə etmək üçün Beynəlxalq mühasiblər federasiyasından yazılı icazə tələb olunur. Əlaqə saxlamaq üçün bura müraciət edə bilərsiniz: permissions@ifac.org.

ISBN: 978-1-60815-203-2